

Svar på skriftligt spörsmål SSS 673/2020

Skriftligt spörsmål om anskaffning, risker, ansvar och öppenhet i fråga om läkarhelikoptrar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, översänt till den minister som saken gäller att besvaras riksdagsledamot Mia Laiho/ saml m.fl. skriftliga spörsmål SS 673/2020 rd:

Har en riskkartläggning gjorts över juridiska, funktionella och ekonomiska aspekter i anskaffningen av läkarhelikoptrar och hur har det i så fall påverkat anskaffningsprocessen.

varför har inte kalkyler som stöder ett förstatligande offentliggjorts,

finns det efter företagsköpet den 18 september 2020 tillräckligt med helikoptrar för läkarhelikopterverksamheten,

på vad grundas beslutet att inte offentliggöra priset på affären mellan FinnHEMS och SHT,

har konkurrensutsättning gjorts i enlighet med upphandlingslagen vid företagsköpet den 18 september 2020,

ämnar regeringen publicera det finanspolitiska ministerutskottets promemoria,

om det bedömts att köpepriset och promemorian inte ska vara offentliga, vilken lagparagraf grundas sekretessen på,

hur mycket av statens aktietillgångar har använts för helikopterverksamheten,

hur hög är årskostnaden för statens nya helikopterflygbolag från år 2022 och hur höga är kostnaderna i relation till de nuvarande konkurrensutsatta kostnaderna.

har regeringen säkerställt att staten inte betalar ett överpris för helikoptrarna, att konkurrensneutraliteten verkställs och att EU-juridiska aspekter beaktas och

hur ämnar regeringen säkerställa att kostnaderna för läkarhelikopterverksamheten hålls i schack och att kvaliteten är hög samt att driftsäkerheten är tillförlitlig också efter den nuvarande avtalsperiodens slut och

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 673/2020

hur kan riksdagen följa och övervaka kostnadsutvecklingen, om information som gäller ett statsägt bolag behandlas under sekretess och tillräcklig information inte finns att tillgå?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Läkarhelikopterbolaget FinnHEMS Oy:s verksamhet har genomgått betydande förändringar under innevarande år. FinnHEMS Oy:s aktiestock har överförts till staten från fem universitetssjukhusdistrikt i mars 2020. Dessutom köper bolaget hela aktiestocken i Skärgårdshavets Helikoptertjänst Ab som ansvarar för flygverksamheten från flygbaserna Helsingfors-Vanda, Åbo och Tammerfors. FinnHEMS Oy kommer att via sitt dotterbolag bedriva flygverksamheten från tre flygbaser i söder (flygtillstånd, helikopter och piloter) redan från och med oktober 2020. Funktionerna vid flygbaserna i Kuopio, Uleåborg och Rovaniemi och de nya flygbaser som grundas kan anslutas till den befintliga flygverksamheten huvudsakligen i början av år 2022. Så här kan läkarhelikopterverksamheten vid alla flygbaser med alla helikoptrar ordnas utan avbrott som statsbolagets egen verksamhet. Arrangemanget motsvarar de riktlinjer som det finanspolitiska ministerutskottet dragit upp för egen produktion av flygverksamhet för prehospital vård våren 2019 och hösten 2019, bland annat utifrån juridiska, verksamhetsmässiga och ekonomiska kalkyler som uppgjordes av social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupp som granskade frågan. FinnHEMS Oy:s styrelse har förberett köpet och villkoren så att alla kostnadsposter och arrangemang är transparenta och utgår från marknadsvillkor.

FinnHEMS Oy:s årliga finansiering för flygverksamheten grundas på budgetmomentet 33.60.40. Dessutom har riksdagen i tilläggsbudget I för år 2019 godkänt att statens aktietillgångar kan överlåtas till bolaget till ett värde av totalt 18 500 000 euro för att bygga två nya flygbaser och planera den egna produktionen. Riksdagen har dessutom i den femte tilläggsbudgeten för 2020 godkänt att statens nämnda aktietillgångar även kan användas för anordnande av egen flygverksamhet för prehospital vård och för att genomföra företagsarrangemang i anknytning till detta.

Alla nämnda arrangemang kan enligt en bedömning även genomföras med denna finansiering, men den framtida flyttningen av flygverksamheten vid Kuopios, Uleåborgs och Rovaniemi flygbaser kräver tilläggs-kalkyler. Kalkyler och eventuella förslag till tilläggsbudget offentliggörs i enlighet med 6 § i offentlighetslagen. I köpebrevet mellan det säljande bolaget och det köpande bolaget och på kalkyler över FinnHEMS Oy:s verksamhet tillämpas 24 § 2 mom. 20 punkten i offentlighetslagen, enligt vilken handlingar som innehåller privata affärshemligheter inte får visas upp för utomstående eller läsas av utomstående. Däremot har beslutet i det finanspolitiska ministerutskottet och därmed förknippade promemoria offentliggjorts i samband med de offentliga uppgifterna om affären.

Alternativ för anordnande av flygverksamhet för prehospital vård utreddes år 2018 av en arbetsgrupp som social- och hälsovårdsministeriet tillsatte för att utveckla flygverksamheten för prehospital vård. Arbetsgruppen konstaterade i sin slutrapport att utifrån tillgängliga uppgifter kan inbesparingar nås jämfört med den nuvarande modellen genom att överföra bolaget till egen produkt-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 673/2020

ion. Rapporten bedömde även risker med olika alternativ. Arbetsgruppens rapport inklusive kostnads kalkyl publicerades på social- och hälsovårdsministeriets webbplats. Utöver arbetsgruppen har FinnHEMS Oys tidigare ägare och tidigare styrelse, det finanspolitiska ministerutskottet samt bolagets nuvarande styrelse ansett att det är ekonomiskt och verksamhetsmässigt ändamålsenligt att flygtjänsten för prehospita l vård produceras i egen regi. Att anordna och utveckla egen flygverksamhet är mera flexibelt än tidsbundna externaliseringsavtal och ett statsägt bolag har möjlighet att samarbeta till exempel med Gränsbevakningsväsendet och Försvarsmakten.

Med FinnHEMS Oy:s ändringar förtydligas även styrningen och utvecklingen av flygverksamheten och den prehospita l vården. Bolaget fokuserar allt tydligare på att driva och utveckla flygverksamhet för prehospita l vård med egen produktion, och akutvårdscentraler inom universitetssjukhusdistrikt ansvarar i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen för produktion och utveckling av den prehospita l verksamheten i anknytning till läkarhelikopterverksamheten. Med nämnda ändringar säkerställer vi att verksamheten är kostnadseffektiv, tillförlitlig och kvalitativ även i framtiden.

Helsingfors 9.10.2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru